

KÚRIA

Bfv.III.804/2011/5.szám

A Kúria Budapesten, a 2012. év február hó 7. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

A hivatali visszaélés büntette és más bűncselekmények miatt a terhelt és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben az I. rendű terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Pest Megyei Bíróság 21.B.11/2009/45. számú ítéletét, illetőleg a Fővárosi Ítéltábla 3.Bf.16/2010/10. számú végzését az I. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Pest Megyei Bíróság a 2009. november 9. napján kihirdetett 21.B.11/2009/45. számú ítéletével az I. rendű terheltet bűnösnek mondta ki 4 rendbeli hivatali visszaélés büntetében (Btk. 225.§) és 1 rendbeli vesztegetés büntetében (Btk. 250.§ (1) és (3) bekezdés I. fordulat), ezért az I. rendű terheltet halmazati büntetésül 1 év és 6 hónapi börtönre ítélte, a börtönbüntetés végrehajtását 2 évi próbaidőre felfüggesztette.

A Fővárosi Ítéltábla a 2011. január 19. napján hozott 3.Bf.16/2010/10. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét az I. rendű terhelt tekintetében helybenhagyta.

A megállapított tényállás lényege a következő:

Az I. rendű terhelte a Sz.-i Rendőrkapitányság állományába tartozik nyomozóként, rendfokozata törzssászlós. A folyamatban lévő büntetőeljárás miatt szolgálati beosztásából felfüggesztették.

Büntetve volt: a Budakörnyéki Bíróság 2003. október 30-án jogerőre emelkedett ítéletével közokirat-hamisítás büntette miatt megrovásban részesítette, majd 2004. augusztus 31. napján jogerőre emelkedett ítéletével hivatali visszaélés büntette, bűnsegédként elkövetett csalás büntette és bűnsegédként elkövetett magánokirat-hamisítás vétsége miatt 150.000 forint pénzbüntetésre ítélte.

A Pest Megyei Főügyészség Nyomozó Hivatala 2004. december 14. napján jogerős határozatával bűnsegédként elkövetett közokirat-hamisítás büntette miatt a terhelttel szemben megrovást alkalmazott.

Az I. rendű terhelte 1985. október 25-től teljesített hivatásos rendőri szolgálatot.

2005. évben az I. rendű terhelte a Sz.-i Rendőrkapitányság D.-i Rendőrőrsén dolgozott nyomozóként. Beosztásából adódóan hozzáférési jogosultsága volt a BM által üzemeltetett számítógépes hálózaton keresztül elérhető Körözési Információs Rendszer, a Robotzsaru és a Netzsaru rendszer adataihoz. Az I. rendű terhelte és a II. rendű terhelte gyermekkoruk óta barátok. A II. rendű és a III. rendű terheltek Sz.-on szomszédok voltak és jó viszonyban álltak.

A II. rendű terhelte rendszeresen szolgáltatott információkat az I. rendű terheltnak a Sz.-i Rendőrkapitányság illetékeségi területén elkövetett bűncselekményekkel, azok elkövetőivel kapcsolatban anélkül, hogy jogszabályok által előírt informátori megállapodást kötött volna a rendőrséggel. Ezen információk esetenként súlyos bűnügyek megoldását is elősegítették.

A II. rendű terhelte közvetítésével a III. rendű terhelte kapcsolatot létesített az I. rendű terhelttel. Az I. rendű terhelte a II. és III. rendű terheltek felkérésére több alkalommal a rendőrség nyilvántartási rendszeréből magáncélra adatokat kérdezett vagy kérdeztetett le kollégáival azért, hogy a II. és a III. rendű terhelteknek különböző büntetőeljárásokkal, abban szereplő személyekkel kapcsolatos, nem nyilvános információkat adjon át.

Az I. rendű terhelte 2005. január és február hónapokban a II. és III. rendű terhelte felhívására az alábbi információkat szerezte meg és adta ki a rendőrség számítógépes nyilvántartásából:

2005. január 28-án a II. rendű terhelt telefonon hívta fel az I. rendű terheltet, akivel közölte, hogy ismerősét rendőrök elvitték és kérte, nézze meg mi történt. Majd újra telefonált a II. rendű terhelt az I. rendű terheltnek és elmondta azt is, hogy ismerősénél volt 22 millió forintjuk.

Ezt követően az I. rendű terhelt a rendőrörsön belépett a Körözési Információs Rendszer részét képező Körözési Alapnyilvántartásba és a megadott adatokkal lekérdezést hajtott végre. Majd a II. rendű terheltet tájékoztatta, hogy a keresett személyt a nyilvántartásban nem találta. A II. rendű terhelt további adatokat is megadott, de az I. rendű terhelt által folytatott keresés így sem vezetett eredményre. Ebből a II. rendű terhelt azt a következtetést vonta le, hogy a rendőri intézkedés nem volt valós.

II.

2005. január 29-én a III. rendű terhelt felhívta a II. rendű terheltet és azután érdeklődött, hogy nincs-e kapcsolatuk K.-ban, ugyanis a III. rendű terhelt arról szerzett tudomást, hogy egy lopás miatt indult büntetőeljárásban a gyanúsítottként kihallgatott személy terhelő vallomást tett rá és P.N.-re is. A II. rendű terhelt felhívta az I. rendű terheltet, majd a rendőrörsre vitte, ahol az I. rendű terhelt kérésére egy kollegája belépett a Körözési Alapnyilvántartásba és a II. rendű terhelt által megadott adatok alapján ellenőrizte, hogy a II., III. rendű terhelteket és P.N.-t körözi-e a rendőrség. Az I. rendű terhelt az így szerzett információkat a II. rendű terheltnek átadta.

III.

A II. rendű terhelt ismeretlen forrásból tudomást szerzett arról, hogy az emberrablás bűntette miatt nem jogerősen végrehajtandó szabadságvesztésre elítélt Ö.I. ellen feltehetően elfogatóparancsot bocsátottak ki. Ennek kiderítése végett 2005. január 31-én felhívta az I. rendű terheltet, hogy „nézzen utána valaminek, ami öt forintos kérdés”. Az I. rendű terhelt erre azt válaszolta, hogy „mert ezt azonnal abban a pillanatban, ahogy mondom hogy mi van, rendezik is”.

Szóba került, hogy a II. rendű terheltnek kellene az I. rendű terheltet bevinni a rendőrségre, ekkor a II. rendű terhelt olyan kijelentést tett, „hát még öt forint is, meg még cipelgesselek is? Hát mi vagyok én, taxis?” Az I. rendű terhelt korábbi alkalmakra hivatkozott, erre a II. rendű terhelt azt válaszolta, hogy „azt számoltasd el az izékkal, azokkal!”

2005. január 31-én az I. rendű terhelt a rendőrörsön egy kollégáját megkérte, hogy lépjen be a Körözési Alapnyilvántartásba és ott az

I. rendű terhelt vagy kollegája Ö.I. adataival lekérdezést hajtott végre. A II. rendű terhelt felhívta az I. rendű terheltet, aki a bűnügy adatairól, állásáról és a körözésről tájékoztatta a II. rendű terheltet.

IV.

2005. február 18-án a III. rendű terhelt telefonon kereste az I. rendű terheltet és a már korábban említett ügyre hivatkozva megkérte az I. rendű terheltet arra, hogy nézze meg, milyen ügy áll a T.-i Rendőrkapitányság által neki küldött idézés mögött.

K.I. és társai ellen zsarolás büntette miatt indult eljárás, amelyben a III. rendű terheltet tanúként idézte a nyomozó hatóság. A III. rendű terhelt közölte a telefonban, hogy „hálásak leszünk, ezt meg kellene nézni, mert izére hívatta vagyok, aztán tudnom kéne, hogy miről van szó”. „V.-vel küldök neked egy kis juttatást, egyébként is, kis családi pótlékot. Azután intézzétek már, jó?” Az I. rendű terhelt erre azt válaszolta, hogy „jó, rendben van”. 2005. február 15-én az I. rendű terhelt belépett a rendőrörsön a Netzsaru rendszerbe, ahol kutatást végzett, majd a Körözési Alapnyilvántartásba is, és a III. rendű terhelt adataival lekérdezést hajtott végre. A megszerzett információkat továbbította az őt megkereső személyeknek.

V.

2005. február 25-én a hajnali órákban a t.-i rendőrségnek az állományába tartozó rendőr-törzsszászlós bűncselekmény elkövetésének gyanújával tettenérte és elfogta más személyekkel együtt a III. rendű terhelt unokahúgát, K.Gy.-t. A III. rendű terhelt tudomást szerzett a rendőri intézkedésről és ezt a II. rendű terheltnek is elmondta. A III. rendű terhelt felhívta az I. rendű terheltet és megkérte, nézzen utána, hogy mi történt, erre az I. rendű terhelt ígéretet tett. A II. rendű terhelt is érdeklődött az ügyről. Az I. rendű terhelt belépett a Körözési Alapnyilvántartásba és lekérdezte K.Gy.-re vonatkozó információkat, a Robotzsaru rendszerben is keresést végzett, az ügyre vonatkozó adatokat lekérte, kinyomtatta a rendőri intézkedésről készült jelentést, a kényszerintézkedésre, a helyszíni szemlére vonatkozó adatokat, jegyzőkönyveket. Az I. rendű terhelt a II. rendű terheltet a megszerzett információról tájékoztatta. Ezután a III. rendű terhelt hívta az I. rendű terheltet, megköszönte a közreműködését, „majd meghálálom” szöveggel. Erre az I. rendű terhelt azt válaszolta, „á, ugyanmár, nem azért, dehogyis”. A III. rendű terhelt erre közölte, „nem élünk vissza az ilyen dolgokkal”.

A jogerős ügydöntő határozat ellen a terhelt védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a Be. 416.§ (1) bekezdés a) és b)

pontját megjelölve.

Indokai szerint a tényállás 1. pontjával kapcsolatban hiányzik a jogtalan előnyszerzési célzat, ezért tényállási elem hiányában a hivatali visszaélés nem állapítható meg.

Arra is hivatkozott, hogy az I. rendű terhelt nyomozói munkáját végezte, barátja által elmondott bűncselekmény gyanújára tekintettel látta el szolgálati kötelezettségét.

A felülvizsgálati indítvány szerint a II. pontban rögzített tényállás hiányos, felderítetlen. Nem tartalmazza a tényállás, hogy az ellenőrzést végző és az információt ténylegesen kiadó rendőr azt kinek adta át közvetlenül és milyen adat vált ismertté. A tényállásból nem tűnik ki az sem, hogy ki a hivatali visszaélés tettese és ki a részese. A tényállás alapján nem a terhelt végezte az ellenőrzést, így tettes nem lehet.

A III. rendű terhelt a K.-n indult büntetőeljárásban, mint gyanúsítható elkövető volt érintve és e minőségében jogosult volt arra, hogy a rá vonatkozó tényekről a rendőrhatóságtól a Be. 43.§ (2) bekezdés f) pontja szerint felvilágosítást kérjen. Az így kapott információ nem értékelhető hivatali helyzettel visszaélés útján megszerzettnek és nem minősíthető jogtalannak.

A III. pontban írt tényállásból sem állapítható meg, hogy a lekérdezést ténylegesen ki hajtotta végre, így a terhelt felelőssége tettesi elkövetésben nem állapítható meg. Az I. rendű terhelt azon magatartása, hogy kollegája részéről nyert információkat a II. rendű terheltnek kiadta, csupán bűnsegédi alakzat megállapítását tenné lehetővé.

A IV. pontban írt tényállásból nem egyértelmű, hogy az I. rendű terhelt a III. rendű terhelt által felkínált előnyt elfogadta. Ezért bűnösségéhez megkívánt törvényi tényállási elemek hiányoznak. A tényállásban rögzített párbeszédből nem tűnik ki kétséget kizáróan, hogy az I. rendű terhelt a „rendben van” kijelentést az előny ígéretére vagy az ezt követő ügyintézés kérésére tette. A „rendben van” kijelentés a tényállás szerint közvetlenül az ügyintézésre felkérés után hangzott el. A kétséget kizáróan nem bizonyított tény nem értékelhető a terhelt terhére, ezért a vesztegetés büntettének megállapítása téves.

A védő e tényállásrészrel kapcsolatban az indokolási kötelezettség megsértésére is hivatkozott, mivel a határozat vesztegetésben bűnösséget megállapító rendelkező része az indokolással ellentétes. Az ítélet indokolása által hivatkozott, a titkos információgyűjtés során beszerzett bizonyíték ugyanis nem tartalmazza a tényállásban rögzített, az I. rendű terheltnek tulajdonított „rendben van”

kijelentést.

Az V. tényállás résszel kapcsolatban csak az róható az I. rendű terhelt terhére, hogy a III. rendű terhelt mint hozzátartozó jogos érdeklődésére, anélkül kért le adatokat és adott felvilágosítást, hogy az ügyben hivatalosan is eljárást folytatott volna.

A hivatali visszaéléshez megkívánt előny jogtalanságára is kiterjedő egyenes szándék nem állapítható meg.

A védő elsődlegesen eljárási szabálysértés miatt a megtámadott határozat hatályon kívül helyezését, másodsorban a terhelt bűncselekmény hiányában történő felmentését, végül a hivatali visszaélés elkövetésének megállapítása esetén megrovásban részesítését kérte.

A Legfőbb Ügyészség BF.2495/2011. számú átiratában és az ügyész a nyilvános ülésen is a felülvizsgálati indítványt nem tartotta alaposnak, a megtámadott határozatok hatályában fenntartását indítványozta.

A felülvizsgálati indítvány nem alapos.

A felülvizsgálat során a Be. 423.§-a értelmében a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó. A jogkérdések is kizárólag a tényállásban rögzítettek alapulvételével vizsgálhatók és dönthetők el.

Az irányadó tényálláshoz képest nem sértettek anyagi jogszabályt az eljáró bíróságok az I. rendű terhelt büntetőjogi felelősségének megállapításakor és a terhére rótt bűncselekmények jogi minősítésénél sem.

A tényállás I., II., III. és V. pontjaiban írt cselekményével az I. rendű terhelt maradéktalanul kimerítette a hivatali visszaélés büntettét.

A Btk. 225.§-ában meghatározott hivatali visszaélést az a hivatalos személy követi el, aki azért, hogy jogtalan hátrányt okozzon vagy jogtalan előnyt szerezzen, hivatali kötelezettségét megszegi, hatáskörét túllépi vagy hivatali helyzetével egyébként visszaél. A bűncselekmény akkor valósul meg, ha a hivatalos személy az elkövetési magatartást meghatározott cél érdekében azért fejti ki, hogy jogtalan hátrányt okozzon, illetőleg magának vagy másnak jogtalan előnyt szerezzen.

A terhelt, mint a rendőrség hivatásos állományába tartozó nyomozó a Btk. értelmező rendelkezése szerint hivatalos személy.

A törvényi tényállásban foglalt három elkövetési magatartás közül

az I. rendű terhelt terhére a hivatali kötelesség megszegése róható.

A hivatali kötelesség törvényeken, jogszabályon és ezekre tekintettel kiadott utasításokon alapuló, meghatározott magatartás tanúsításának követelményét jelenti. Kötelességszegésnek minősül minden olyan tevékenység, amely ellentétben áll azzal, amelynek követését jogszabály vagy egyéb rendelkezés az elkövető számára előírta.

A több mint tíz éve nyomozói feladatokat ellátó I. rendű terhelt kötelességeit, jogait ismerte, tisztában volt a rendőrségi adatkezelés és ezen belül a bűncselekményekhez kapcsolódó kriminalisztikai jellegű adatok kezelésének és felhasználásának szabályaival.

Tudnia kellett azt is, hogy a rendőrség adatkezelési rendszereiből más szervezet vagy személy részére adat csak akkor szolgáltatható ki, ha az igényléshez fűződő jogot igazolják. A rendőrség által bűnüldözési célból gyűjtött és tárolt adatok - ha a törvény eltérően nem rendelkezik - pedig kizárólag bűnüldözési célra használhatók fel. (Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény)

Az I. rendű terhelt hivatali kötelességével ellentétesen, azt szándékosan megszegve járt el, amikor a rendőrség nyilvántartási rendszeréből hivatalos eljáráson kívül magáncélra szerzett be más hatóságnál indult büntetőügyekkel, azokban részt vevő személyekkel kapcsolatos információkat, és azokat azzal a céllal szolgáltatatta ki barátjának, ismerősének, II. és III. rendű terhelteknek, hogy számukra az átadott adatok előzetes megismertetésével előnyösebb, kedvezőbb helyzetet teremtsen. Magatartásának célja tehát másoknak való előnyszerzés volt, annak jogtalansága is nyilvánvaló, hiszen a II. és III. rendű terheltek az adatok megismerésére nem voltak jogosultak, azokhoz jogszerűen nem juthattak hozzá. Az elkövetési magatartás tanúsításával - a rendőrségi nyilvántartásból származó információk jogosulatlan személyek számára kiszolgáltatásával - a cselekmény befejezetté válik, nem tartozik a törvényi tényálláshoz, hogy a jogtalan hátrány, illetve jogtalan előny ténylegesen, valóban bekövetkezzon.

A bűncselekmény megvalósulása szempontjából nincs jelentősége annak, hogy az I. rendű terhelt által a rendőrségi nyilvántartás rendszeréből megszerzett, jogellenesen arra nem jogosultak tudomására hozott ismeretek, mely ügyekkel, tényekkel, körülményekkel kapcsolatosak, milyen büntetőeljárás cselekményekre vonatkoznak és azoknak kik voltak a szereplői.

A rendőrség nyilvántartási rendszeréből megszerzett adatok jogosulatlan személyek számára megismerhetővé tétele, bűncselekmény

gyanújáról tudomásszerzés esetén is jogellenes, így a felülvizsgálati indítványban hivatkozott szolgálati szabályzat szerinti jogos rendőri intézkedésről nem lehet szó.

Nem terhelte a terheltet a szóban lévő ügyekben tájékoztatási, felvilágosítás adási kötelezettség sem.

A felülvizsgálati indítványban felhívott Be. 43.§ (2) bekezdése szerinti jogosultságok ugyanis csak a terheltet, a vele szemben folyó büntetőeljárásban illetik meg. E feltételek azonban nem voltak adottak.

Az I. rendű terhelt saját cselekménye folytán valamennyi esetben önálló tettesként tartozik felelősséggel, függetlenül attól, hogy a rendőrség nyilvántartási rendszerében az adatkeresést saját maga, vagy általa felkért kollegája hajtott végre, ugyanis abba belépésre az I. rendű terhelt és kollegája is jogosult volt. Az I. rendű terhelt azonban a nyilvántartásból megszerzett adatoknak nem a megismerésével, hanem azoknak jogellenes kiszolgáltatásával követte el a hivatali visszaélés büntettét. Ezért a felülvizsgálati indítványnak az I. rendű terhelt elkövetői minőségét kifogásoló érvei sem alaposak.

Az I. rendű terhelt terhére rótt, a Btk. 250.§ (1) bekezdésében meghatározott vesztegetést az a hivatalos személy követi el, aki a működésével kapcsolatban előnyt kér, avagy a jogtalan előnyt vagy ennek ígéretét elfogadja, illetőleg a jogtalan előny kérőjével vagy elfogadójával egyetért.

A (3) bekezdés szerinti minősített eset valósul meg, ha az elkövető a jogtalan előnyért hivatali kötelességét megszegi.

A IV. pontban írt tényállás szerint a III. rendű terhelt az információ kérésre utalva közölte az I. rendű terhelttel, hogy „hálások leszünk” és azt a kijelentést is tette, hogy „küldök neked egy kis juttatást, kis családi pótlékot. Azután intézkedjete már.” Erre az I. rendű terhelt válasza az volt, „jó, rendben van”. Az I. rendű terhelt ezen egyértelmű nyilatkozata nem választható külön aszerint, hogy a III. rendű terhelt egymáshoz kapcsolódó, egymást követő kijelentései közül először elhangzó előny ígéretére vagy az azt követő ügyintézés kérésére vonatkozott.

A tényállásban rögzített terhelti kijelentés – azt cáfoló adatok hiányában – csak úgy értelmezhető, hogy a kilátásba helyezett előny elfogadását is magába foglalta.

Mindezekre tekintettel az eljáró bíróságok megalapozottan

következtettek arra, hogy az I. rendű terhelt a hivatali kötelességszegésért elfogadta a III. rendű terhelt jogtalan előny nyújtására tett ígéretét.

E tényállás résszel kapcsolatban az indokolási kötelezettség megsértése címén a felülvizsgálati indítvány lényegében az irányadó tényállást támadta, annak eltérő megállapítását célozta arra hivatkozással, hogy az ítélet indokolásában hivatkozott bizonyíték nem tartalmazza az ítéleti tényállásban foglalt megállapítást.

A ténykérdéssel összefüggő indokolási kötelezettség megsértése kapcsán a felülvizsgálatban csupán az vizsgálható, hogy a kifogásolt határozatban nyomon követhető-e a bíróság értékelő tevékenysége, annak eredménye azonban vitássá nem tehető. Nincs lehetőség a bíróság által elfogadott bizonyítékok újraértékelésére. A tényállás felderítetlensége mellett felsorakoztatott érvek sem képezhetik felülvizsgálat tárgyát.

Az I. rendű terhelt bűnösségének megállapítása, valamennyi cselekményének jogi minősítése tehát törvényes.

Anyagi jogszabálysértés hiányában a törvényes büntetési keretben kiszabott büntetés megváltoztatására sincs alap.

Ekként a Kúria a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, a megtámadott határozatot az I. rendű terhelt tekintetében, a Be. 426.§ alapján hatályában fenntartotta.

A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 3.§-ának (4) bekezdése, felülvizsgálatát pedig a Be. 416.§ (4) bekezdésének b) pontja kizárja. Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 418.§-ának (3) bekezdésén alapszik.

Budapest, 2012. február 7.

Dr. Kónya István s.k. a tanács elnöke, Dr. Demeter Ferencné s.k. előadó bíró, Dr. Varga Zoltán s.k. bíró.

A kiadmány hitelél:

írnok

MV